

HAURIA D'INTERVENIR LA UE EN L'ÀMBIT FORESTAL?

El punt de vista del Parlament Europeu

Carles A. Gasòliba i Böhm
Membre del Parlament Europeu
Secretari General del Patronat Català Pro Europa

Segon Fòrum Internacional de política forestal

Solsona. 11.3-15.3.1997

HAURIA D'INTERVENIR LA UE EN L'ÀMBIT FORESTAL?

El punt de vista del Parlament Europeu

INDEX DE MATÈRIES

I. Importància del sector forestal a la UE.

II. Activitat internacional en el sector forestal.

III. Accions dutes a terme pels Estats membres de la UE.

IV. La política forestal de la Unió Europea.

V. El Parlament Europeu, en favor d'una estratègia forestal comunitària.

V.I. Informe Thomas.

-Definició d'objectius.

-Característiques d'una estratègia forestal comunitària.

-Acció que la UE hauria de dur a terme.

-Com a complement de les polítiques forestals nacionals.

-Acció a nivell internacional.

-Canvis institucionals.

V.II Resolució sobre l'estratègia forestal de la UE.

-Recomanacions del Parlament Europeu per a la proposta legislativa de la Comissió.

-Accions en els àmbits de:

-protecció

-utilització i desenvolupament dels boscos

-extensió

-Mesures d'acompanyament d'aquesta estratègia forestal

-Canvis a nivell institucional

-Accions de la UE a nivell internacional.

-Finançament de l'estratègia forestal.

V.III. Reacció de la Comissió Europea

I. IMPORTÀNCIA DEL SECTOR FORESTAL A LA UE

Els boscos són un dels recursos renovables més importants d'Europa. A partir de l'ampliació de la Unió europea l'any 1995 existeixen 129,8 milions d'hectàrees de boscos i arbres que ocupen el 41.5% del territori comunitari. Dins d'aquesta superfície s'aplica la definició de bosc a 97.7 milions d'hectàrees. La producció forestal representa l'1% del PIB comunitari (1991). El comerç (inclosos tots els productes del sector forestal, mitja 1990-1993) es xifra en 1000 milions de dòlars EEUU i aproximadament 2,8 milions de persones treballen en el sector forestal.

En termes generals, es reconeix en l'actualitat que els boscos compleixen moltes funcions: produeixen bens com la fusta, el suro i la caça i constitueixen un hàbitat per a la vida salvatge, contribueixen a la protecció del sòl i la filtració de l'aire i l'aigua i són el marc pel desenvolupament d'activitats de lleure. Tanmateix, aquest major reconeixement dels aspectes multifuncionals dels boscos no ha provocat una resposta adequada per als problemes plantejats, circumstància comprensible donada l'enorme varietat de boscos i de problemes forestals existents en el món, passant dels problemes del bosc àrtic als de la selva equatorial, tant en els països rics com en els pobres, que tenen prioritats i recursos molt diferents.

Lentament, s'està substituint el punt de vista segons el qual els boscos existeixen simplement per a ésser explotats pel concepte de "desenvolupament sostenible" dels recursos forestals. En aquests últims anys, una major consciència de la funció múltiple dels boscos ha provocat una activitat destacada en el pla internacional i en els Estats membres de la Comunitat Europea.

II. ACTIVITAT INTERNACIONAL EN EL SECTOR FORESTAL

En els últims anys, els problemes forestals estan prenent una dimensió planetària, en el cor del debat sobre els problemes de desenvolupament Nord-sud, l'evolució del clima i la contaminació transfronterera. Els boscos han constituït un punt clau en l'escena internacional a través de diversos esdeveniments:

-la Conferència SILVA de 1986

-la Conferència Ministerial sobre la Protecció dels boscos a Europa d'Estrasburg l'any 1991

-el Xè Congrés Forestal Mundial, organitzat a París l'any 1991

-la Conferència de les Nacions Unides pel Medi Ambient i el Desenvolupament a Rio de Janeiro l'any 1992. En aquesta Cimera de la Terra es va adoptar, entre d'altres documents, la "Declaració de principis sobre la gestió, la conservació i el desenvolupament sostenible dels Boscos" i es va reconèixer el caràcter global de tot allò relacionat amb els boscos.

-la segona Conferència Ministerial sobre la Protecció dels boscos europeus a Hèlsinki l'any 1993 on es varen adoptar directrius en matèria de gestió sostenible dels boscos europeus i de conservació de la seva diversitat biològica.

En l'àmbit forestal, desenvolupen el seu treball una sèrie d'organismes internacionals i multilaterals com, per exemple, l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació, el Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament i el Banc Mundial. La Comissió de les Nacions Unides sobre el desenvolupament sostenible, que es va reunir a l'abril de 1995, també va definir els boscos com un assumpte clau.

III. ACCIONS DUTES A TERME PELS ESTATS MEMBRES DE LA UE

Dins l'àmbit territorial de la UE, els seus Estats membres han dedicat una atenció política molt desigual a la utilització i conservació dels recursos forestals tant a nivell regional com nacional. La principal raó és que els boscos de la UE són molt diferents entre si a causa de les diferències en matèria de condicions climàtiques, importància ecològica i desenvolupament socioeconòmic. Però tot i que aquestes polítiques difereixen per a acomodar-se a les circumstàncies particulars, coincideixen en els seus objectius bàsics de garantia i enfortiment de les funcions múltiples (econòmiques, ecològiques i mediambientals i de lleure) del sector forestal.

A causa de les múltiples funcions dels boscos, la política forestal es veu influïda per altres polítiques, tant en el pla nacional com en el de la UE, en especial, les polítiques relatives a l'agricultura, el medi ambient i el desenvolupament regional i la indústria.

Tenint present les particulars característiques ecològiques, climàtiques, institucionals i fins i tot culturals, els Estats membres han establert instruments i incentius econòmics i educatius que insereixen la producció de fusta i la gestió forestal en un marc que garanteix el respecte a llarg termini del caràcter sostenible en termes mediambientals i el subministrament de tota una sèrie de productes i serveis que necessita la societat.

IV. LA POLÍTICA FORESTAL DE LA UNIÓ EUROPEA.

L'establiment d'una política forestal de la UE s'enfronta a diferents obstacles: la falta d'una base jurídica en el Tractat, la forta oposició d'un sèrie d'Estats membres a una política comuna en l'àmbit forestal - especialment en l'àmbit de la gestió i conservació dels boscos i el mercat de la fusta- i el principi de subsidiarietat que s'aplica a la matèria.

El Tractat de Roma, fins i tot després de la seva revisió a Maastricht, no contempla una política en aquest sector. L'annex II d'aquest Tractat preveu un llistat de productes agrícoles susceptibles de ser objecte d'una Política Comuna on no apareix la fusta (encara que si hi són compresos el suro, les llavors d'arbres...).

El principi de subsidiarietat té efectes especials en el sector forestal (en particular, en allò que es refereix a la gestió dels boscos). Per tant, solament es pot concebre una política forestal respecte a objectius ja perseguits per altres polítiques i dins els límits imposats pel Tractat. En aquest context, la intervenció comunitària en l'àmbit forestal únicament ha pogut desenvolupar-se en relació amb altres polítiques comunitàries i en funció dels seus propis objectius, a saber: la política agrícola (art 43), la política de la competència (art 92), l'harmonització de les legislacions (article 100), la política comercial (article 113) i la política del medi ambient (article 130R i 130S). L'article 235 constitueix el fonament jurídic per a tota acció que no es pugui assolir en el marc de les polítiques anomenades anteriorment però la unanimitat exigida per aquesta disposició fa que mai s'hagi pogut utilitzar per a la instauració d'una política forestal comunitària.¹

Malgrat els obstacles jurídics i polítics, la Comunitat ha desenvolupat al llarg dels anys un important nombre d'intervencions en favor dels boscos tant a nivell intern com en fòrums internacionals.

Així, l'any 1959 va tenir lloc una Conferència Forestal Europea, la qual va servir entre d'altres coses, per crear una divisió forestal dins la Direcció General d'Agricultura de la Comissió Europea i un Comitè de coordinació de les polítiques forestals dels Estats membres (anomenat COFOR).

---

¹Article 235 del TUE: "Quan una acció de la Comunitat resulti necessària per a aconseguir, en el funcionament del mercat comú, un dels objectius de la Comunitat, sense que el present Tractat hagi previst els poders d'acció necessaris al respecte, el Consell, per unanimitat, a proposta de la Comissió i prèvia consulta al Parlament Europeu, adoptarà les disposicions pertinents".

Però no va ser fins l'any 1964 que es van fer evidents les primeres accions en matèria de boscos, tot permetent el finançament per part del FEOGA, de projectes forestals locals. I la "contribució dels espais forestals a l'ordenació del territori rural" va ser cada cop més considerada i estimulada al llarg dels anys setanta.

Però va ser sobretot a la dècada dels vuitanta quan les institucions comunitàries, en particular la Comissió Europea i el Parlament Europeu, van pronunciar-se progressivament en favor del reconeixement de la importància dels boscos a Europa i de la consegüent necessitat de definir una estratègia forestal global per a la Comunitat. Per exemple, l'any 1978 la Comissió va presentar al Consell -amb suport del Parlament Europeu i del Comitè Econòmic i Social- una proposta de resolució relativa als objectius i principis d'una política forestal comunitària però la proposta no va ser acceptada pel Consell, atesa l'oposició d'Alemanya, Gran Bretanya i Dinamarca. Una nova resolució sobre la indústria transformadora de productes silvícoles va ser presentada per la Comissió l'any 1983 i, tres anys després, es publicà un Memoràndum sobre l'acció de la CEE en el sector forestal, amb la voluntat que esdevingués un element important per donar suport a actuacions comunitàries en l'àmbit forestal.

El Memoràndum presentava tres grans àmbits on calia actuar:

- la protecció dels boscos contra la contaminació, els insectes i la climatologia;
- la valorització dels boscos i els seus productes;
- i el desenvolupament dels boscos (extensió de les superfícies forestades, promoció dels boscos, desenvolupament de les estructures...).

Els mitjans que es proposaven eren els clàssics de les polítiques comunitàries: jurídics, financers i administratius, a més de crear un Comitè Forestal Permanent. El Parlament Europeu va rebutjar el Memoràndum en considerar que era poc ambiciós. Però després d'un llarg i ampli debat, el Consell va acceptar algunes de les propostes de la Comissió i va adoptar tres tipus de normes:

- Reglaments de protecció dels boscos contra la contaminació atmosfèrica i contra els incendis.
- Reglament per aplicar els Programes Integrats Mediterranis, amb especial atenció als boscos mediterranis.
- Introducció d'ajuts a la forestació i reforestació dins les mesures en favor de les estructures agràries.

L'any 1988 es va donar un pas endavant, tot coincidint amb la reforma de la política estructural dins la CEE. La Comissió va publicar un nou document de reflexió sota el títol de "Estratègia i acció de la CE en el sector forestal" però que no va trobar el vist-i-plau del Consell, excepte per a la creació d'un Comitè Forestal Permanent.

Malgrat no adoptar el pla estratègic presentat per la Comissió, el Consell va aprovar el Programa d'Acció Forestal per al període 1989-1992, que es podria considerar, amb les seves limitacions, com l'inici d'una veritable política europea en l'àmbit forestal. El Programa d'Accions Forestals (PAF) que va ésser prorrogat i reforçat l'any 1992, reprèn de manera més coherent les accions portades a terme des de 1979.

Aquest programa d'acció en l'àmbit forestal es basa fonamentalment en les següents accions:

1. Protecció dels boscos tant contra la contaminació atmosfèrica com contra les incendis.

-Protecció contra la contaminació atmosfèrica (Reglament 2157/92² que modifica el reglament 3528/86³). Sobre la base d'aquest reglament, aprovat arrel del Conveni de Ginebra de 1979 sobre la contaminació atmosfèrica transfronterera a gran distància, es va crear un sistema comunitari de vigilància de l'ecosistema forestal. (De la mateixa manera, un programa internacional de vigilància, sorgit del Conveni de Ginebra, avalua els efectes de la contaminació atmosfèrica en els boscos).

-Protecció contra els incendis (Reglament 2158/92⁴). L'objectiu de l'acció és la determinació de les causes d'incendis de boscos i la seva eliminació, així com la millora dels sistemes de vigilància dels boscos.

Recentment⁵, el Parlament ha adoptat l'informe Collins aprovant amb esmenes la pròrroga durant 5 anys (1997-2001) del reglament de 1992 relatiu a la protecció contra els incendis i del reglament de 1986 relatiu a la protecció contra la pol·lució atmosfèrica. Aquest dictamen, conforme a l'article 43 del Tractat CE, aprova les propostes de la Comissió tendents a continuar les accions en aquests dos àmbits, dotant-les d'un pressupost de 70 mecus per la protecció contra els incendis i de 40 mecus contra la pol·lució atmosfèrica.

2. Aprofitament dels boscos en el context de desenvolupament rural (Reglament 1610/89⁶ amb els reglaments 4256/88⁷ i 867/90⁸). Es tracta d'una acció d'un gran abast ja que comprèn el conjunt dels aspectes econòmics, ecològics i socials dels boscos en les zones dels objectius 1 i 5b: forestació i reforestació, protecció contra els incendis, millora de la infraestructura forestal, millora de l'explotació i de la transformació de la fusta...

3. Mesures d'acompanyament de la PAC: Règim d'ajut comunitari a les mesures forestals a l'agricultura (reglament 2080/92⁹). Amb la reforma de la PAC l'any 1992 es van adoptar tres mesures d'acompanyament per diversificar l'activitat agrària i reduir la producció agrícola. Una d'aquestes mesures és la forestació de terres dedicades fins aleshores a l'agricultura mitjançant la concessió de primes anuals per hectària forestada o per millorar les superfícies forestades. Aquests ajuts es tramiten mitjançant programes estatals que defineixen els objectius de forestació, les condicions per ubicar les superfícies forestades, les pràctiques silvícoles que cal respectar i les espècies d'arbres elegibles per forestar.

---

² DOCE L- 326 de 21.11.86 pàg. 2

³ DOCE L-161 de 22.06.87, pàg.. 1

⁴ DOCE L 217 de 31.07.92, pàg. 3

⁵ Sessió plenària del Parlament Europeu de 16 de gener de 1997.

⁶ Reglament 1610/89 pel qual s'estableixen mesures provisionals per a la millora de les condicions de transformació i de comercialització de productes silvícoles. DOCE L-165 de 15.06.89.

⁷Reglament 44256/88 del Consell pel qual s'aproven les disposicions d'aplicació del reglament 2025/88 en tot allò relatiu al FEOGA-Orientació. DOCE L-374 de 31.12.88, pàg 25.

⁸ Reglament 867/90 del Consell de 29 de març de 1990 relatiu a la millora de les condicions de transformació i comercialització dels productes silvícoles. DOCE L-91 de 6.04.90, pàg 7.

⁹ DOCE L 215 de 30.07.92, pàg. 96

Aquestes mesures constitueixen sens dubte un instrument important per a contribuir a l'ampliació de les zones de boscos de la Comunitat.

4. Sistema Europeu d'Informació i Comunicació Forestal (SEICF) (Reglament 1615/89¹⁰ i 400/94¹¹). El seu objectiu és reunir, coordinar i tractar les dades comparables relatives al sector forestal i al seu desenvolupament. Aquest conjunt de dades hauria de permetre a la UE i als seus Estats membres facilitar l'aplicació i el control de les disposicions en matèria forestal en el pla nacional i comunitari.

5. Recursos genètics del sector forestal. L'any 1994, la UE va aprovar un Reglament (1467/94) sobre la conservació, caracterització, recollecció i utilització dels recursos genètics del sector agrari i forestal amb l'objectiu de coordinar i fomentar les activitats dels Estats membres en aquest àmbit. A més a més, una directriu del Consell (66/404 i 90/654) regula la comercialització del material reproductiu forestal dins la UE.

6. Desenvolupament de la recerca forestal. Es tracta del finançament d'una sèrie de projectes de recerca (per exemple, estudi i protecció dels ecosistemes forestals, gestió duradora dels boscos) en el marc del Quart Programa Marc de recerca corresponent al període 1994-1997¹².

7. El Comitè Forestal Permanent. La seva creació (mitjançant reglament del Consell 367/89¹³) va posar de manifest les enormes dificultats jurídiques i polítiques relatives a l'establiment d'una política forestal comunitària atès que la proposta de creació d'aquest comitè fou bloquejada durant més de 10 anys pel Consell. El comitè constitueix el principal instrument de coordinació dels Estats membres entre si i amb la Comissió en relació a totes les qüestions internacionals i respecte de totes les possibles repercussions per al desenvolupament dels boscos a la UE. El Comitè va ajudar a determinar les posicions comunitàries en matèria de boscos en vistes a la Conferència de Rio i va jugar un paper molt important en la preparació dels les conferències ministerials d'Estrasburg i Hèlsinki.

---

¹⁰ DOCE L 165 de 15.06.89, pàg. 12

¹¹ DOCE L 54 de 25.02.94, pàg. 5

¹²Entre els programes que permeten finançament d'activitats de recerca en l'àmbit forestal es troben:

-Programa FAIR: Agricultura i pesca, inclosa l'agroindústria, tecnologia dels aliments, silvicultura, aquicultura i desenvolupament rural. Dins l'àrea 4 d'aquest programa (agricultura, silvicultura i desenvolupament rural) es troba la subàrea 5 de recerca sobre la gestió forestal multifuncional.

-Programa BRITE-EURAM III: Tecnologies industrials i dels materials. L'àrea de recerca 1.1.3 contempla la recerca sobre la gestió racional de les matèries primeres.

-Programa Sistemes Telemàtics. L'àrea C sector 9 d'aquest programa contempla la telemàtica aplicada al medi ambient.

Fora de l'àmbit de la recerca i dins el Cinquè Programa de Medi Ambient existeixen programes que afecten el sector forestal com "Medi ambient i Clima" i "Life" en la seva secció Natura.

¹³ DOCE L 165 15.06.89, pàg. 14

A nivell internacional, la UE ha portat a terme una important funció de coordinació de les polítiques forestals nacionals i ha adoptat un determinat nombre de compromisos relacionats amb el bosc, mitjançant l'aprovació, especialment, de les resolucions de la Conferència Ministerial d'Estrasburg (1990), de la Declaració de la Conferència de la CNUMAD de Rio de Janeiro (1992)¹⁴ sobre els principis forestals, i de les resolucions de la Conferència Ministerial de Hèlsinki (1993) sobre la gestió duradora dels boscos europeus i la conservació de la seva biodiversitat.

V. EL PARLAMENT EUROPEU, EN FAVOR D'UNA ESTRATÈGIA FORESTAL COMUNITÀRIA.

En opinió de Parlament Europeu, malgrat les actuacions de la UE descrites, aquestes encara són insuficients i fragmentàries, amb uns resultats pobres. D'altra banda, la problemàtica dels boscos és cada cop més complexa i la darrera ampliació de la UE amb Àustria, Finlàndia i Suècia (amb la conseqüència d'una duplicació de la superfície forestal de la Unió Europea) ha incrementat encara més les divergències d'opinió. Tot això demana una estratègia forestal comunitària integrada, que disposi de suficients mitjans per aplicar-la.

El Parlament Europeu ha sol·licitat en diferents ocasions l'establiment d'una política forestal comuna, autònoma i integrada. Tot i que aquest plantejament sembla el més adequat, s'enfronta amb dos dificultats importants: a) el principi de subsidiarietat, que fixa els límits de l'acció comunitària i b) la clara oposició de determinats Estats membres que no creuen necessària una política forestal comunitària perquè consideren que viola el principi de subsidiarietat i perquè creuen que, en termes d'efectes pràctics, ells poden aplicar les seves pròpies polítiques amb un major grau d'eficàcia i estalvi.

V.I. L'Informe Thomas

El Parlament Europeu ha continuat insistint en i a mitjans de l'any 1995 va presentar una nova iniciativa. Es tracta d'un Informe d'iniciativa legislativa (article 138 B del Tractat), basat en els resultats d'un estudi encarregat pel mateix Parlament europeu durant els anys 1993 i 1994¹⁵, amb la finalitat de sol·licitar a la Comissió Europea que presenti propostes legislatives concretes en aquesta matèria.

L'informe Thomas, anomenat així pel nom de l'eurodiputat laborista britànic que l'ha elaborat, ha estat discutit en la Comissió d'Agricultura i Desenvolupament rural i a les Comissions de Medi Ambient, Salut Pública i Protecció del Consumidors i la Comissió d'Assumptes Econòmics i Monetaris i de Política Industrial.

Segons l'informe, atesa l'experiència dels intents anteriors, no sembla factible presentar propostes que no tinguin en compte el principi de subsidiarietat. L'Informe es mostra més partidari de definir únicament els objectius que es volen assolir a escala europea i deixar que cada Estat membre apliqui la seva política forestal. S'haurien de definir els objectius que es volen assolir a nivell europeu, en funció dels quals els Estats membres apliquen les seves polítiques nacionals.

---

¹⁴ La UE, assumint les seves obligacions internacionals, ha adoptat el Reglament 3065/95 del Consell, de 20 de desembre de 1995 sobre una actuació en favor dels boscos tropicals (DOCE L-327, de 30/12/95, pàg. 9) per donar suport a les mesures destinades a fomentar la conservació i la gestió durable dels boscos tropicals i la diversitat biològica. Es preveu així una contribució financera comunitària durant el període 1996-1999. Els beneficiaris d'aquests ajuts no són només els Estats, regions i territoris d'ultramar, sinó també les autoritats descentralitzades, les organitzacions regionals, els organismes públics i els agents privats, com cooperatives, ONGs i associacions amb patrimoni forestal.

¹⁵ "Europa i els boscos" Estudi extern realitzat per Eurofor (Office National des Forêts) per a la Direcció General d'Estudis del Parlament Europeu durant els anys 1992 i 1993.

Segons el ponent, l'estratègia forestal de la UE ha de basar-se en els següents principis:

- ha de tenir caràcter global i unitari,
- ha de fomentar la solidaritat dins el sector i
- ha de respectar la subsidiarietat, és a dir, ser complementària dels programes nacionals.

L'informe parlamentari identifica els principals objectius als que ha de respondre les polítiques nacional i comunitària:

a) Contribuir a solucionar els principals problemes mediambientals (per exemple, el canvi climàtic), lluitar contra el perill creixent de la desertització i garantir una explotació racional de les fustes tropicals i

b) Conservar i protegir el patrimoni forestal i, al mateix temps, adaptar l'explotació dels boscos per aconseguir un valor afegit més elevat que garanteixi la funció múltiple dels boscos i trobi un equilibri entre els diferents interessos econòmics, a partir de criteris i indicadors d'un desenvolupament durable.

A partir d'aquí, l'Informe presenta l'acció que la UE hauria de dur a terme per a complementar les polítiques forestals nacionals, en sis camps:

1) protecció dels recursos forestals dels diferents atacs que provenen del desenvolupament industrial i la contaminació, les activitats humanes, les plagues i les malalties;

2) protecció contra els incendis;

3) preservació de la diversitat biològica;

4) mesures mediambientals;

5) desenvolupament de la funció sociològica del bosc i

6) increment del valor dels recursos forestals.

L'Informe també assenyala les accions que la UE hauria d'assumir a escala internacional, les quals passen per ajudar els països en vies de desenvolupament a conservar i gestionar els seus propis recursos forestals mitjançant la cooperació bilateral financera i tècnica i el suport a la recerca tecnològica per millorar l'estat dels boscos. Un altre aspecte destacable a escala internacional està relacionat amb el comerç dels productes silvícoles, el qual també és una important font d'ingressos per als països amb recursos forestals.

A nivell institucional, l'informe suggereix que les funcions del Comitè Forestal Permanent s'ampliïn per poder dur a terme la certificació ecològica, les mesures fitosanitàries, el material reproductiu i la recerca forestal, amb l'objectiu de ser un veritable element de coordinació de les polítiques forestals dels Estats membres. A la mateixa vegada, considera que també seria bo crear un comitè consultiu amb la representació de tots els interessos del sector forestal, i en especial de les ONG existents en el sector de la fusta. Finalment, caldria reforçar la informació estadística amb un sistema europeu d'informació i comunicació forestal, el qual de moment encara no s'ha posat en marxa.

Per fer possible aquesta nova estratègia en l'àmbit forestal, resultaria indispensable incrementar en uns 353 mecu anuals la dotació pressupostària de la UE.

V.II. La posició del Parlament europeu: resolució sobre l'estratègia forestal de la UE.

El passat 30 de gener el Parlament Europeu en la seva sessió plenària va adoptar en base a aquest informe la resolució sobre l'estratègia forestal de la UE. En aquesta resolució, s'insta a la Comissió a que presenti en el termini de dos anys a partir de la data d'aprovació de la resolució, una proposta legislativa sobre una estratègia forestal europea.

La proposta legislativa ha de tenir en compte diferents recomanacions del Parlament:

-La utilització comercial dels boscos hauria de constituir una prioritat dins la estratègia forestal de la UE, que hauria d'integrar-se amb la utilització dels boscos per a altres propòsits.

-L'estratègia forestal hauria de basar-se en el reconeixement de la diversitat dels boscos europeus, en la seva multifuncionalitat i en la necessitat d'una sostenibilitat ecològica, econòmica i social.

-La coordinació de les polítiques nacionals ha de basar-se en el respecte del principi de la subsidiarietat.

-Aquesta política ha de fixar objectius tant a nivell nacional com internacional, establir clarament les responsabilitats de la UE i dels Estats membres, amb procediments concrets en matèria de cooperació tècnica en els nivells apropiats, establir un vincle entre l'estratègia forestal i les polítiques oficials, com ara les polítiques mediambientals i rurals.

-L'estratègia forestal ha de respectar la Resolució aprovada per la UE i els seus Estats membres en el marc de la Declaració de Rio i de les Resolucions aprovades a Hèlsinki.

-L'estratègia forestal ha de tenir en compte, finalment, que els boscos europeus pertanyen, en la seva major part, a milions de propietaris que han d'assegurar una gestió multifuncional dels boscos que garanteixi a la vegada la sostenibilitat del potencial dels recursos naturals associats a aquests. Els drets dels propietaris d'aquests boscos han de respectar-se.

La resolució del Parlament Europeu demana a la Comissió proposades relatives a instruments i mitjans adequats per a la seva aplicació a nivell comunitari, dels Estats membres i de les regions tenint en compte els principis de la coherència i de la complementarietat, a fi i efecte de desenvolupar accions relacionades amb els tres principals àmbits : la protecció, la utilització/desenvolupament i l'ampliació dels recursos forestals.

a) Protecció. Davant el greu problema de la degradació dels boscos, el Parlament insta a la Comissió a :

-Presentar proposades que permetin lluitar contra l'erosió i la desertificació, protegir i conservar el valor biològic i econòmic del patrimoni forestal i valoritzar el seu paper en el manteniment de l'equilibri rural, amb especial referència als problemes de regions específiques.

-Vetllar per l'aplicació efectiva de les Directrius comunitàries relatives a la reducció de la contaminació atmosfèrica.

-Fer un seguiment a gran escala de l'estat de salut dels boscos, reforçar el finançament destinat a la conservació dels recursos genètics i biològics dels boscos i la lluita fitosanitària, en particular, utilitzant el control biològic integrat.

-S'hauria d'emfatitzar, allà on sigui necessari, la protecció dels sòls dels boscos contra la compactació i l'erosió mitjançant mètodes adequats i selectius de recollida de fusta, així com mesures relatives a la regeneració adequada i a la repoblació forestal, especialment mitjançant el foment dels boscos mixtos en les zones adequades.

S'ha de donar una atenció especial a la protecció dels boscos contra els incendis. En particular, seria desitjable que la Comissió

-presenti proposades per a ajustar la dotació pressupostària del Reglament (CEE) 2158/92 sobre la protecció contra els incendis a les necessitats reals dels plans globals de protecció dels Estats membres, després que s'hagin adoptat totes les mesures necessàries a nivell d'Estat membre, a nivell regional i a nivell dels propietaris dels boscos¹⁶.

---

¹⁶ Com ja s'ha dit anteriorment, el passat 16 de gener el Parlament europeu va adoptar l'informe Collins amb el qual s'aprova amb esmenes la prorroga durant 5 anys (1997-2001) del reglament de 1992 relatiu a la protecció dels boscos contra els incendis. El programa relatiu a la protecció dels boscos contra els incendis també es va crear l'any 1986, reforçant-se l'any 1989 i augmentant la seva dotació financera

- coordini de forma més adequada la utilització dels recursos posats a disposició amb càrrec als diferents Fons estructurals

- concedeixi caràcter prioritari al finançament d'estudis relatius a les causes dels incendis, a la prevenció, a la formació i a la recerca

-proposi les condicions d'intervenció per a la repoblació dels boscos cremats

-examinei les possibilitats d'una millor concertació dels mitjans de lluita contra els incendis

-examinei la possibilitat de que la subscripció d'assegurances privades abans que es concedeixi l'ajuda comunitària pugui tenir efectes positius i no suposi una discriminació ni competència deslleial entre els propietaris dels boscos europeus.

b)Utilització i desenvolupament dels boscos.

Les principals funcions del bosc són la seva utilització econòmica, la seva importància des del punt de vista del medi ambient i per a les activitats del lleure. Aquests funcions no s'exclouen entre elles sinó que poden fusionar-se en les mateixes zones de bosc.

El Parlament demana que la Comissió dugui a terme una sèrie d'accions:

-Proposta d'ajustaments als objectius i mesures relacionades amb aquest tema, en particular el Reglament (CEE) 1610/89 sobre aprofitament dels boscos en el context de desenvolupament rural, a les necessitats d'ajuda per a la gestió i l'explotació forestal, i en favor d'una assistència tècnica adient als propietaris dels boscos a fi de facilitar una gestió econòmicament viable, a la vegada que es respecta el principi del desenvolupament sostenible.

-Consideració dels boscos i les indústries afins com elements essencials de la política de desenvolupament rural. En aquest sentit, la Comissió hauria d'ampliar l'àmbit d'aplicació del Reglament (CEE) 867/90 relatiu a la millora de les condicions de transformació i de comercialització dels productes silvícoles i ajudar a augmentar el grau de competitivitat econòmica del bosc i del sector de les indústries forestals a nivell europeu.

-Foment de la utilització de la fusta de petites dimensions amb fins industrials i per a la producció d'energia en sistemes descentralitzats de producció d'energia en substitució de la utilització de fons d'energia no renovables.

-També s'haurien de proposar mesures per a impulsar la utilització de la fusta en la construcció i altres indústries a nivell europeu i plans per a valoritzar la biomassa, en particular per a la producció d'energia i de nous productes. La política indispensable de qualitat que això requereix podria traduir-se en la utilització d'una etiqueta de qualitat europea, hauria de donar-se una atenció especial al desenvolupament de les PIMES del sector i, en aquest context, hauria d'emprendre's una campanya europea de foment de la fusta i dels productes derivats de la mateixa.

c) Extensió. L'augment dels recursos forestals hauria de produir-se sobre una base econòmica sòlida, respectant la biodiversitat local i el paisatge tradicional, ajudant a la vegada a evitar l'erosió i la desertificació. Aquesta política hauria de permetre fomentar la gestió sostenible dels sistemes agroforestals i recolzar les programes de gestió associats i els programes de desenvolupament forestal.

Per a l'aplicació d'aquesta estratègia forestal europea, és essencial que la Comissió prevegi una sèrie de mesures d'acompanyament:

inicial, que va passar de 20 milions d'ecus a 31'5 milions d'ecus. L'any 1992 es va establir un nou programa amb una dotació de 70 milions d'ecus, la mateixa que es preveu per al nou període de cinc anys amb la pròrroga del programa.

-l'execució efectiva del sistema d'informació i de comunicació forestal (SICF). El sector forestal hauria d'efectuar un inventari forestal europeu per Estats i per regions, que facilitaria a la UE la informació necessària per a continuar garantint una gestió sostenible dels recursos forestals.

-augment dels esforços i la coordinació a nivell comunitari a fi de promoure la investigació dels ecosistemes forestal i de les causes de la seva degradació i de la seva contribució a l'equilibri ecològic i econòmic de les zones rurals i de la perifèria de les zones urbanes.

-recolzament de l'educació i la formació, en particular, mitjançant l'intercanvi dels coneixements de les pràctiques forestals entre els diferents Estats membres i haurien de dur-se a terme campanyes d'informació i sensibilització destinades al públic en general respecte a la funció pública dels boscos. També s'hauria de contemplar la possibilitat d'una Escola europea de silvicultura i hauria de fomentar-se la utilització de la fusta com un material respectuós amb el medi ambient i renovable

-desenvolupament dels interessos econòmics i socials dels boscos, incloent-hi l'adaptació de la utilització forestal i dels productes derivats de la fusta a les necessitats del mercat. S'hauria de reconèixer el paper i el valor del bosc en els àmbits del turisme, el lleure, la salut i el cicle de subministrament de l'aigua.

A la vista de la futura ampliació de la UE, els boscos haurien de rebre una atenció especial en els PECO. En el marc de l'aplicació dels programes PHARE i TACIS, s'ha de recolzar la futura integració respecte al patrimoni forestal i en aquest sentit, han de servir de referència els principis i objectius de l'estratègia forestal europea. A més, qualsevol altra estratègia forestal de la UE hauria de tenir en compte les repercussions pressupostàries de l'ampliació de la UE.

A nivell institucional, el Parlament demana a la Comissió

-l'extensió del paper del Comitè Forestal Permanent a fi i efecte que aquest es converteixi en el principal instrument de coordinació dels assumptes forestals.

-creació del Comitè Consultiu sobre Boscos (tal i com es va anunciar al Parlament Europeu l'any 1995)

-l'establiment d'un marc administratiu coherent dins els seus serveis que permeti una repartiment lògic, racional i transparent de les seves competències i tasques entre les unitats relacionades amb l'estratègia forestal, i d'aquesta manera, resoldre la dispersió de competències i la falta de coordinació i organització de la UE en matèria forestal.

-examen de la possibilitat d'establir una Subcomissió del Parlament Europeu per al sector forestal.

A nivell internacional, la Unió Europea ha de tenir un paper actiu en les negociacions comercials en tot allò relacionat amb els problemes del sector forestal i ha de coordinar millor els conceptes relacionats amb els boscos a fi que es tinguin en compte en les polítiques comercials generals de la Unió. En aquest sentit, la Comissió hauria de

-presentar un pla d'acció eficaç de lluita contra el dumping ecològic i social en les importacions de fusta a la UE

-presentar propostes conjuntament amb els Estats membres, per a continuar treballant de manera activa en favor d'un conveni internacional sobre la protecció i la gestió sostenible dels boscos.

-estudiar la manera de crear un règim reconegut a nivell internacional relatiu a la certificació¹⁷ en matèria de gestió sostenible dels boscos a fi de millorar la utilització econòmica, social i ecològicament sostenible dels boscos. El règim de la certificació hauria de ser transparent, voluntari, no discriminatori i hauria de tenir en compte les característiques específiques de cada país.

-presentar propostes en favor d'una estratègia internacional integrada amb l'objectiu de garantir la conservació, tant qualitativa com quantitativa, i la gestió sostenible dels boscos fora de la UE, facilitant l'assistència tècnica necessària i respectant els drets i necessitats dels pobles autòctons i indígenes, que haurien de participar en la planificació dels projectes forestals des del començament i beneficiar-se dels programes de desenvolupament forestal.

L'establiment d'una estratègia forestal comunitària i coherent exigeix que la Comissió proposi la reorganització de la forma en la que es recullin en el pressupost les activitats forestals a fi i efecte de racionalitzar les despeses en el pressupost de la UE i acabar amb la dispersió actual de les línies pressupostàries relacionades amb els boscos.

V.III Reacció de la Comissió Europea.

La reacció de la Comissió Europea a aquests informe i resolució no s'ha fet esperar: d'aquí dos anys es presentarà un document estratègic que proposarà les opcions existents. Però la mateixa comissària Emma Bonino ha assenyalat que "el bosc europeu no existeix" i s'han d'aportar solucions diferents i adaptades segons els tipus de regions. Així mateix, la Comissió ha fet saber que la definició d'una estratègia forestal comunitària trobarà molts obstacles, els principals són, com ja hem dit reiteradament, el caràcter heterogeni dels boscos europeus en el pla econòmic i ecològic i la situació financera actual de la UE.

Lleida, 14 de febrer de 1997

---

¹⁷El tema de la certificació de la fusta enfronta principalment els Estats del Nord de la UE amb els del Sud. En una de les darreres reunions d'Experts Nacionals que va tractar aquest tema, el mes de desembre de 1995, es va posar de manifest la manca de consens sobre la necessitat de certificar només la fusta europea, o també la fusta tropical, o qualsevol tipus de fusta. No obstant això, el desacord de fons és la necessitat d'intervenir per certificar la fusta o deixar aquesta activitat al propi mercat; les conclusions del debat, però, van apuntar cap a la necessitat d'una certa intervenció governamental en aquesta tasca. La Comissió Europea ha finançat un estudi per preparar un debat més aprofundit sobre la certificació de la fusta, tot plantejant aquesta necessitat o no d'intervenció pública. En la reunió esmentada es va arribar a un cert consens sobre la necessitat d'harmonitzar les diferents actuacions que els Estats membres posen en pràctica; no obstant això, encara no es van presentar mecanismes de certificació, perquè el debat és obert sobre qui ha de tenir la responsabilitat de certificar.